Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) GARBARSKA 7—2.

Nr. Wilno, dnia 11 grudnia 1935 r. 1392.

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

1/. "LIETUVOS AIDAS" O TRZECIEJ KONFERENCJI ENTENTY BAŁTYCKIEJ. "L.Aidas" Nr.318 z 9.XII.1935 r. Art.p.t."Trzecia konferencja ententy bałtyckiej".Streszczenie:

Od czasu, kiedy 12 września 1934 r. podpisany został w Genewie układ w sprawie ententy bałtyckiej, ministrowie S.Z. państw bałtyckich zjeżdżali się na konferencje:30 listopada 1934 r. w Tallinie i 6 maja 1935 r. w Kownie. W ten sposób 9-go grudnia r.b. zbiera się w Rydze trzecia zrzędu konferencja ententy bałtyckiej.

Potrzeba częstszych spotkań kierowników polityki zagranicznej Litwy,Łotwy i Estonji wypływa nietylko z traktatu o ententcie bałtyckiej, nakładającego na państwa bałtyckie obowiązek koordynowania ich polityki zagranicznej, xxxxxxxxxxxx lecz również z bieżących potrzeb politycznych. W Europie odbywają się obecnie wciąż doniosłe zmiany polityczne, które pośrednio lub bezpośrednio dotyczą państw bałtyckich. Te ostatnie, dążąc w miarę możności do przyłożenia się do utrzymania pokoju światowego, powinne pod każdym względem uzgadniać swą politykę pokojową z wymogami swego bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo jest dziś w Europie Wschodniej zapewnione mniej niż gdziekolwiek indziej. Tymczasem bezpieczeństwo jest dla państw bałtyckich koniecznym warunkiem ich rozwoju. Z tego względu nie należy się dziwić,że już druga konferencja ententy bałtyckiej postanowiła przestrzegać jednolitego stanowiska w sprawach bezpieczeństwa. Niewątpliwe, problem bezpieczeństwa zanim będzie rozstrzygnięty ogólnie, długi czas stanowić będzie jeden z najważniejszych tematów rozmów ministrów S.Z. państw bałtyckich.

Całkiem słusznie zaznacza prasa estońska, rozważająca zadania i znaczenie trzeciej konferencji, że oficjalny program konferencji ma niekiedy mniejsze znaczenie, niż rozmowy nieoficjalne, w których mogą być poruszane najróżniejsze kwestje współpracy państw bałtyckich. Z tego względu programu się nie ogłasza. Z oświadczeń/jednak złożonych przedstawicielom prasy przez odpowiedzialnych przedstawicieli rządów w Rydze i Tallinie, nietrudno odtworzyć ogólny obraz programu oficjalnego, jakiego mają się przytrzymywać przedstawiciele państw bałtyckich w Rydze. Program ten wydaje się bardzo obszerny. W zakres programu wchodzą kwestje o charakterze nietylko politycznym, lecz również ekonomicznym, kulturalnym i jurydycznym. Niektóre z tych spraw były już rozpatrywane na pierwszej i drugiej konferencji. Obecnie dążyć się będzie do ich dalszego rozważania. Do tego rodzaju kwestyj należy przedewszystkiem zaliczyć niektóre kwestje o charakterze jurydycznym. Doniosłe miejsce zajmuje tu ujednostajnienie niektórych ustaw w trzech krajach bałtyckich.

Jednolite prawo mocniej łączy poszczególne kraje, niż jakiekolwiek traktaty. Z tego względu dążąc do ściślejszej współpracy państw bałtyckich należy przedewszystkiem starać się o ujednostajnienie przepisów prawnych. Niedawno w tej dziedzinie dokonano poważnego kroku naprzód przez podpisanie konwencji w sprawie uznania i wykonywania wyroków sądowych w sprawach cywilnych oraz konwencji w sprawie uznawania wyroków na recydywistów. Można oczekiwać, że następnym krokiem naprzód będzie ujednostajnienie przepisów wekslowych i czekowych w trzech państwach bałtyckich. Rządom pomagają w tym względzie w dużym stopniu organizacje prawników państw bałtyckich, które na swych zjazdach omawiają te sprawy i znajdują konkretne ich rozwiązanie.

Ważną rolę odegrają niewątpliwie na konferencji sprawy ekonomiczne, obejmujące wzajemną wymianę towarów oraz sprawę sankcyj antywłoskich.

Naogół biorąc trzecia konferencja ententy bałtyckiej rozważy ogólną sytuację międzynarodową i wpływ jej na państwa bałtyckie. Zrozumiałą jest rzeczą, że tylko idąc ręka w rękę i uzgadniając swą politykę zagraniczną mogą państwa bałtyckie skutecznie wyzyskać korzystne dla nich warunki sytuacji międzynarodowej. /K./.

K r o n i k a .

2/. DOKOŁA KONFERENCJI BAŁTYCKIEJ . Dnia 10 grudnia łotewski premjer i min.S.Z. Ulmanis dokonał w Rydze otwarcia trzeciej konferencji ententy bałtyckiej. W swem przemówieniu inauguracyjnem Ulmanis podkreślił obowiązki krajów bałtyckich, polegające na dążeniu do pomyślnego rozwoju wzajemnych stosunków i pogłębieniu wzajemnego zbliżenia. W podobnym duchu wypowiedzieli się też: estoński min.S.Z. Seljamaa i min.lit.Lozorajtis.

Drugi dzień konferencji ministrów S.Z. państw bałtyckich wypełniły dwa plenarne posiedzenia oraz obrady w komisjach: politycznej, prawniczo-administracyjnej i redakcyjnej. W przerwach między obradami podpisano układ łotewsko-estoński o likwidacji należności za grunty przecięte granicą państwową oraz dokonano wymiany dokumentów ratyfikacyjnych podpisanej niedawno umowy pomiędzy trzema państwami bałtyckiemi w sprawie konwencji o wzajemnem uznawaniu i wykonywaniu wyroków sądowych w sprawach cywilnych oraz traktowania przestępców kryminalnych. /K./P.

3/. ARESZTOWANIE WACHMISTRZA LITEWSKIEGO W NIEMCZECH. "L. Zinios" z 9.XII.1935 r. : 7 grudnia aresztowany został na pograniczu naczelnik litewskiego urzędu kontroli paszportów wachmistrz Kausas. Aresztowania dokonały władze niemieckie, po udaniu się Kausasa do niemieckiego urzędu granicznego. /A-6/.P.

4/. GARNIZONY NIEMIECKIE WZDŁUŻ GRANICY LITEWSKIEJ. "L. Zinios" z 9.XII.1935 r.: W tych dniach w Prusach Wschodnich rozmieszczono w 20 miejscowościach nowe garnizony. Uprzednio w tych miejscowościach leżących wzdłuż granicy litewskiej i polskiej garnizonów nie było. /A-6/.

5/. ANTYLITEWSKIE WYSTĄPIENIE W NIEMCZECH. "L.Aidas" z 9.XII.1935 r.: W tych dniach odbył się w Poczdamie wiec niemiecki pod nazwą "Wieczoru kłajpedzkiego". Na wiecu tym wygłosiła podburzającą antylitewską mowę dawna mieszkanka Kłajpedy Elżbieta Bronner. /A-6/.P.

6/. ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI KOLEJOWEJ Z UDZIAŁEM LITWY I POLSKI. "L.Zinios" z 9.XII.1935 r.: Dnia 6 grudnia w Rydze została zakończona konferencja kolejowa przedstawicieli Łotwy,Litwy, Niemiec i Polski. Rozważano cały szereg zagadnień natury technicznej związanych z uregulowaniem i usprawnieniem komunikacji pociągami osobowymi z Europą zachodnią. /A-16/.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

7/. NOWY REFERENT PRASOWY PRZY M-STWIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH. "L.Zinios" z 9.XII.1935 r.: Referentem prasowym przy M-stwie Spr. Wewn. został zamianowany urzędnik Kompajtis. /C-16/1/.P.

8/. PROFESOR PRZED SĄDEM UNIWERSYTECKIM. "Rytas" z 9.XII. 1935 r.: Prof.Szywickis zamierza stanąć przed sądem uniwersyteckim, do którego został pociągnięty za swe artykuły w "Naujoji Romuva". Obrońcą profesora ma być prof.Czepinskis. /C-29/2/ P.

9/. OFIARY NA FUNDUSZ BRONI. "L.Aidas" z 9.XII.1935 r.: Od 26 listopada do 1 grudnia ofiary organizacyj i jednostek na Fundusz Broni wyniosły 11.124,26 litów. /C-13/14/.

10/. DOKOŁA ROZRUCHÓW WŁOŚCIAŃSKICH. "L.Aidas" z 9.XII.35 r.: 7 grudnia aresztowano w Kownie Mejera Szatyrę,członka litewskiej partji komunistycznej, przy którym znaleziono ok.4 tys.egzeplarzy różnych odezw o treści podburzającej i komunistycznej. Odezwy przeznaczone były dla rozdawania między włościan. /C-9/.P.

11. ZJAZD"MŁODYCH LITWINÓW" REJONU KOWIEŃSKIEGO. "L.Aidas" z 9.XII.1935 r.: 8 grudnia odbył się w Kownie zjazd "Młodych Litwinów" rejonu kowieńskiego z udziałem min.Komunikacji inż Staniszauskisa, burmistrza Kowna Merkysa, prezesa organizacji "Młoda Litwa" Greblauskasa i in. /C-10/1/.P.

12/. KLER A PRASA PRORZĄDOWA. "L.Aidas" z 4.XII.35.: "L.Aidas" donosi o nowych wypadkach agitacji przeciwrządowej lub przeciw prasie prorządowej z ambon. /C- 4/3/.

13/. SPRAWA SĄDOWA KOMUNISTÓW. "L.Żinios" z 5.XII. 1935 r.: Sędzia śledczy Wasiliauskas przekazał prokuraturze Sądu Wojennego sprawę 15 osób, które usiłowały urządzić demonstrację komunistyczną w dniu 1 maja r.b. /C-9/.

14/. OFIARNOŚĆ"MŁODEJ LITWY" NA RZECZ ARMJI. "L.Aidas" z 5.XII.1935 r.: Kierownictwo zw."Młodych Litwinów" uchwaliło rozpocząć zbórkę funduszów na zakup ciężkiego działa dla armji. /C-13/14/.

15/. SPRAWA SĄDU DYSCYPLINARNEGO NAD STUDENTAMI. "L. Żinios" z 6.XII.1935 r.: Mający się odbyć w dniu 9 grudnia sąd dyscyplinarny nad studentami, biorącymi udział w organizowaniu mityngów w czasie strajku, został ze względów technicznych odłożony na miesiąc styczeń. /C-29/2/.

16/. USUNIĘCIE Z WOJSKA ZA PLOTKI."L.Żinios" z 6.XII. 1935 r.: Niejaki Ryszard Filipas służąc w wojsku rozpowszechniał pogłoski o wypadkach w Suwalszczyźnie. Za to został skazany na 6 miesięcy więzienia, usunięty z wojska i pozbawiony miana żołnierza. Filipas pochodzi z pow.szakioskiego. /C-4/3/.P.

17/. NOWY ZARZĄD TOWARZYSTWA LITEWSKO-FRANCUSKIEGO."L. Żinios" z 6.XII.1935 r.: 5 grudnia odbyło się zebranie T-stwa litewsko-francuskiego. Uchwalono zmienić statut T-stwa w tym sensie, by można było tworzyć oddziały na prowincji. Dotychczasowy prezesT-stwa dyr.Instytutu Pedagogicznego W.Soblis ustąpił. Na jego miejsce prezesem został obrany rektor Romer. W skład zarządu weszli: pp.Urbszysowa, Neyrac, prof.Schmittlein, dr.Raulinajtis, Baczkis i pułk.Skorupskis. / C-20/.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a . -

18/. KWESTA POLSKIEGO TOWARZYSTWA DOBROCZYNNOŚCI. "Dzień Polski" z 9.XII.1935 r.: Dnia 5 grudnia odbyła się kwesta uliczna na rzecz Polskiego Towarzystwa Dobroczynności na Litwie. Kwestja przyniosła 2.144,10 litów. /D-2/13/.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

19/. ZMIANY W ADMINISTRACJI KŁAJPEDZKIEJ. "L.Aidas" z 9.XII.1935 r.: Z rozporządzenia Dyrektorjatu kłajpedzkiego przeprowadzono zmiany na stanowiskach naczelników powiatów i wójtów. Naczelnikiem powiatu pogiegioskiego został von Schlenteris na miejsce Vongehro; szyłokarczemskiego prawnik- Butgereit, na miejsce Simonajtisa, wreszcie kłajpedzkiego - von Schulze na miejsce Tonisziusa. /E-2/.P.

20/. SPRAWA PRZYJAZDU CZŁONKÓW DYREKTORJATU DO KOWNA. "L.Żinios" z 9.XII.1935 r.: Członkowie Dyrektorjatu kłajpedzkiego mają wkrótce przybyć do Kowna. M.in. mają oni pertraktować o uzyskanie od rządu centralnego zapomogi dla Kraju Kłajpedzkiego. /E-2/.

21/. SPRAWA TEATRU W KŁAJPEDZIE. "L.Żinios" z 5.XII. 1935 r.: W Kłajpedzie w styczniu ma być otwatry teatr litewski, wzorujący się na dawnym "Wikołakisie" oraz z udziałem jego dawnych artystów. Jak wiadomo, "Wilkołakis" był teatrem przeważnie amatorskim i miał zabarwienie wybitnie satyrystyczne. /E-41/.

22/. ZMIANY PERSONALNE W URZĘDACH KŁAJPEDZKICH. Prasa ryska z 9.XII.1935 r.: B. członek Dyrektorjatu kłajpedzkiego dr.M.Anisas od dnia 3 grudnia powrócił do Gubernatury na stanowisko radcy gospodarczego.

-----oOo------